

Onderwijs*geschillen*

Landelijke Commissie voor Geschillen WMS

Jaarverslag 2015

Wet medezeggenschap op scholen

Inhoudsopgave

Woord vooraf	5
1 Inleiding	7
2 Samenstelling van de Landelijke Commissie voor Geschillen WMS	9
3 Stichting Onderwijsgeschillen	11
4 Ontwikkelingen medezeggenschap in 2015	15
4.1 Project Versterking medezeggenschap gaat door	15
4.2 Wijzigingen van de Wms in 2015	15
4.3 Overige activiteiten van de Commissie	19
5 De geschillen	21
5.1 Aantal en wijze van afhandelen van geschillen	21
5.2 Soorten geschillen	22
5.3 Indieners van de geschillen	23
5.4 Onderwerpen van de geschillen	24
5.5 Overzicht van de uitspraken in 2015	25
5.6 Beroepen bij de Ondernemingskamer tegen twee uitspraken van de LCG WMS	27
5.7 De vordering tot naleving bij de Ondernemingskamer	28
5.8 Enkele bepalende overwegingen en beslissingen in de uitspraken van de Commissie in 2015	29
6 Samenvattingen van de uitspraken van de Landelijke Commissie voor Geschillen WMS in 2015	31
Colofon	39

Woord vooraf

Iedere juridische activiteit – en de LCG WMS is een juridisch orgaan – behelst interpretatie: het formuleren van het antwoord op de vraag: ‘wat betekent dit voorschrift, wat betekent deze afspraak?’ Want, zoals de beroemde rechtsgeleerde Paul Scholten zei, woorden zijn nooit duidelijk.

Waardoor laat de Commissie zich leiden bij die interpretatie, bij de uitleg van die op zichzelf nooit helemaal duidelijke woorden? Natuurlijk in de eerste plaats door wat blijkt uit de tekst van de wet, wat over de bepaling gezegd is in de wetsgeschiedenis, en ten slotte wat het doel is van de wet.

Een belangrijke leidraad bij de uitleg is dus de betekenis die medezeggenschap in het oog van de wetgever heeft.

De wetgever geeft er blijk van dat hij medezeggenschap van belang vindt voor het goed functioneren van de school.¹ Medezeggenschap wil zeggen overleg, tijdig overleg, reëel overleg. De vraag of reëel overleg heeft plaatsgevonden, en zo nee aan wie dat dan te wijten is, speelt daarom mee bij de beslissing van geschillen. Voor reëel overleg is goede informatie nodig. De verplichting goed te informeren is in de wet geregeld. De vraag of voldoende, tijdig informatie is verstrekt, is steeds een toetssteen voor de Commissie.

Want het gaat er om of men zich zo gedragen heeft dat er werkelijk gelegenheid is geweest de achterliggende doelstellingen van medezeggenschap te bereiken. Of personeel, ouders en leerlingen werkelijk de kans hebben gehad hun inzichten en deskundigheid te laten meewegen in beslissingen. Of voor de beslissingen van de schoolleiding inderdaad een zo groot mogelijk draagvlak heeft kunnen ontstaan. En of de verschillende belanghebbenden invloed hebben kunnen uitoefenen op beslissingen waardoor zij getroffen worden en wel in elementaire elementen van het leven: in hun werk, in hun ontwikkelingsmogelijkheden, in het belang van hun kinderen.

Van onze inspanningen in het afgelopen jaar om daar aan bij te dragen leggen we in dit jaarverslag verantwoording af.

prof. mr. I.P. Asscher-Vonk
voorzitter

¹ Considerans Wet medezeggenschap op scholen

1. Inleiding

In dit verslag informeert de LCG WMS u over haar activiteiten in het kalenderjaar 2015. De wettelijke taak van de LCG WMS is het beslechten van geschillen op het gebied van medezeggenschap in het funderend onderwijs (PO en VO). In het jaarverslag is daarom veel aandacht voor de feiten en cijfers: welke geschillen heeft de Commissie behandeld, uit welke onderwijssector kwamen ze en waar gingen ze over?

De Commissie is nu bevoegd om te oordelen in instemmings-, advies-, reglements- en interpretatiegeschillen. Indien het voorliggend wetsvoorstel Versterking bestuurskracht onderwijsinstellingen, in werking treedt – beoogd is per 1 augustus 2016 – betekent dat een aanmerkelijke uitbreiding van de bevoegdheden van de LCG WMS. Alle geschillen, ook nalevingsgeschillen, worden dan in eerste instantie behandeld door de Commissie. De Ondernemingskamer functioneert dan alleen nog als rechter die beroepen tegen uitspraken van de LCG WMS behandelt.

Vanaf de inwerkingtreding van de Wet medezeggenschap op scholen (Wms) heeft de Commissie heel wat geschillen behandeld en is er een constante rechtspraak ontstaan. Deze jurisprudentie tot en met 1 augustus 2015 is terug te vinden in het boek 'De Wet medezeggenschap op scholen toegelicht'.² Het boek is een uitgave van het Expertisecentrum van Stichting Onderwijsgeschillen.

In dit verslag leest u welke activiteiten nog meer zijn ondernomen en hoe de samenhang is tussen de LCG WMS, het Expertisecentrum en Onderwijsgeschillen.

Allemaal interessante zaken en initiatieven, echter met slechts één doel: het goed functioneren van de medezeggenschap in het funderend onderwijs.

²J. Sperling, Wet medezeggenschap op scholen toegelicht, Utrecht: Onderwijsgeschillen 2015
2e herziene druk bewerkt door F.H.J.G. Brekelmans

2. Samenstelling van de Landelijke Commissie voor Geschillen WMS

De Commissie is samengesteld uit drie leden en ten minste drie plaatsvervangende leden die benoemd worden conform de voorschriften van artikel 30 Wms. De leden van de LCG WMS worden op voordracht van de landelijke organisaties van bestuur, personeel, ouders en leerlingen in het onderwijs benoemd door de minister van OCW. De voorzitters zijn door de minister benoemd op voordracht van de leden van de Commissie. De Stichting Onderwijsgeschillen draagt zorg voor de mededeling aan de minister van de voordrachten voor de benoeming van de leden van de Commissie.

Per 1 januari 2015 heeft de minister prof. mr. I.P. Asscher-Vonk, mr. W.J.J. Beurskens en mr. J. Sperling voor een periode van drie jaar herbenoemd. Per 1 januari 2016 zijn mr. D.J.B. de Wolff, drs. K.A. Kool en prof. mr. D. Mentink herbenoemd voor een periode van drie jaar.

De Commissie was gedurende het verslagjaar als volgt samengesteld:

prof. mr. I.P. Asscher-Vonk,	voorzitter
mr. D.J.B. de Wolff,	plaatsvervangend voorzitter
mr. W.J.J. Beurskens,	lid, voorgedragen door de besturenorganisaties
prof. mr. D. Mentink,	lid voorgedragen door de personeelsvakorganisaties en ouder/leerlingenorganisaties
drs. K.A. Kool,	plaatsvervangend lid, voorgedragen door de besturenorganisaties
mr. J. Sperling,	plaatsvervangend lid, voorgedragen door de personeelsvakorganisaties en ouder/leerlingenorganisaties

3. Stichting Onderwijs- geschillen

Het secretariaat

De instandhouding en ondersteuning van de Landelijke Commissie voor Geschillen WMS (LCG WMS) zijn ondergebracht bij Stichting Onderwijsgeschillen te Utrecht. De stichting vormt het landelijke en onafhankelijke loket voor allerlei geschillen binnen het onderwijs in Nederland, van funderend tot wetenschappelijk onderwijs.

Onderwijsgeschillen beschikt over een professioneel bureau met een team van deskundige medewerkers, met daarin ervaren onderwijsjuristen. Het bureau draagt zorg voor de juridische en administratieve ondersteuning van onder meer de LCG WMS.

Daarnaast beschikt Onderwijsgeschillen over een aantal gecertificeerde mediators. In veel geschillen of klachten kan mediation plaatsvinden. Ook in medezeggenschapsgeschillen zijn mediators van Onderwijsgeschillen actief geweest, nadat partijen daar om hadden verzocht. Alleen kwesties van interpretatie van de wet of het reglement lenen zich niet voor mediation: over de betekenis van een wetsbepaling moet niet worden onderhandeld door partijen.

Dan moet de LCG WMS een uitspraak doen, waarna partijen aan de hand van de uitleg van de Commissie het medezeggenschapproces kunnen voortzetten.

In juli 2015 is de nieuwe website van Onderwijsgeschillen online gegaan. De website biedt een duidelijke toegang voor de verschillende groepen gebruikers van de website. Zowel ouders, schoolbesturen als juridische professionals kunnen snel hun weg vinden naar de uitspraken van de Commissie, haar reglement, of ontwikkelingen op het gebied van wet- en regelgeving. Op de website zijn de samenvattingen van de geanonimiseerde uitspraken van de Commissie redactioneel vernieuwd. De nieuw gekozen vorm verbetert de internet-zoekresultaten, waardoor de uitspraken van de Commissie sneller worden gevonden.

Stichting Onderwijsgeschillen wordt bestuurd volgens het governance-model.

De Raad van Toezicht is als volgt samengesteld:

- dhr. mr. H.T. van der Meer, voorzitter
- mw. mr. drs. C.W.M. Dullaert
- dhr. B.J.F. Fransen MSc

Directeur/bestuurder van de Stichting Onderwijsgeschillen is mr. H.E. (Hilde) Mertens.

Expertisecentrum en publicaties

Kerntaak van Onderwijsgeschillen is het beslechten van geschillen in het onderwijs op een kwalitatief hoog niveau. Dit gebeurt door middel van de onafhankelijke instandhouding en juridische en administratieve ondersteuning van geschillencommissies, maar ook door het bieden van professionele mediation. Ter bevordering van de kwaliteit van geschilbeslechting in het algemeen en van het maatschappelijke debat hierover, heeft de stichting een Expertisecentrum in het leven geroepen.

In 2015 is de kiem gelegd voor een nieuw project waar het Expertisecentrum en de LCG WMS bij betrokken zijn. Steeds meer worden kinderopvang en onderwijs aan kinderen tot 12 jaar geïntegreerd aangeboden in zogeheten Integrale Kindcentra (IKC's). Omdat de medezeggenschap aan de kindcentra is geregeld in de Wet op de ondernemingsraden en de Wet kinderopvang terwijl in het basisonderwijs de Wms geldt, levert deze samenwerking problemen op voor wat betreft de inrichting van de medezeggenschap van ouders en personeel in de IKC's. In 2016 vindt nader onderzoek plaats om na te gaan welke oplossingen mogelijk zijn voor een werkbare medezeggenschap in deze IKC's.

Het Expertisecentrum heeft in de loop der jaren een reeks uitgaven verzorgd. Op het gebied van medezeggenschap zijn in het verslagjaar twee herziene publicaties verschenen op het gebied van medezeggenschap³:

Zakboek medezeggenschap WMS⁴

Het Zakboek medezeggenschap WMS biedt op een toegankelijke manier aan iedereen in het onderwijs - van leerling tot schoolbestuur - informatie over de medezeggenschap op school. In november is een herdruk verschenen van dit populaire naslagwerk, voorzien van de wettekst geldend op 1 oktober 2015.

In verband met de verwachte wijziging van de Wms per 1 augustus 2016 verschijnt in 2016 een nieuwe release van het Zakboek.

De Wet medezeggenschap op scholen toegelicht⁵

Dit boek bevat een artikelsgewijze toelichting op de Wet medezeggenschap op scholen (Wms). De opgenomen wetsgeschiedenis en relevante rechtspraak geven inzicht in de betekenis van de bepalingen van de Wms. Het boek is bedoeld als handleiding voor iedereen die in de praktijk met de Wms te maken heeft.

³ De publicaties kunt u bestellen via de website van Onderwijsgeschillen en infowms.

⁴ J. Arends, Zakboek medezeggenschap WMS, Utrecht: Onderwijsgeschillen 2015 een release met daarin opgenomen de Wet medezeggenschap op scholen

⁵ J. Sperling, Wet medezeggenschap op scholen toegelicht, Utrecht: Onderwijsgeschillen 2015
2e herziene druk bewerkt door F.H.J.G. Brekelmans

Het WMS congres 2015

Jaarlijks organiseert Onderwijsgeschillen, inmiddels in samenwerking met het project Versterking medezeggenschap, een congres. Het doel van het congres is om enthousiasme voor, betrokkenheid bij en kennis van de medezeggenschap in het funderend onderwijs te versterken. Tal van betrokkenen bij het medezeggenschapsproces – zowel van bestuurszijde als uit de geledingen van personeel, ouders en leerlingen – weten al bijna tien jaar de weg naar De Reehorst in Ede te vinden.

Het congres vond afgelopen jaar plaats op 11 november en was wederom volgeboekt. Meer dan 370 deelnemers waren aanwezig bij de uitreiking van de geactualiseerde versie van 'De Wet medezeggenschap op scholen toegelicht' aan de auteur. Verder werd er ademloos gekeken en geluisterd naar performer/illusionist George Parker, die rake teksten over processen illustreerde met onnavolgbare trucs.

De leider van het project 'Versterking medezeggenschap' verzorgde een inleiding waarbij hij opriep om blijvend oog te houden voor een effectieve manier van communiceren. De gesprekken moeten volgens deze inleider BOT zijn. Geen oproep tot het hanteren van bedenkelijke omgangsvormen, eerder het tegendeel: Betrokken, Ontvankelijk en Toegankelijk. Een manier van praten met elkaar die de medezeggenschap naar een (nog) hoger plan kan trekken. Het congres stond verder in het teken van 'Ambitie en versterking'. Dit thema werd uitgediept in de 46 workshops waarvoor de deelnemers zich hadden ingeschreven. De workshops werden verzorgd door de onderwijs- en ouderorganisaties en hadden betrekking op verschillende actuele thema's en onderwerpen. Naast ruimte voor de algemene bevoegdheden van de MR, was er ook specifieke aandacht voor een aantal veel voorkomende onderwerpen uit de praktijk, zoals fusie en sluiting van met name kleine scholen, en aanstelling en ontslag van de schoolleiding. Ook werd al vooruitgelopen op komende wijzigingen in de Wms en de veranderingen die deze mogelijk in de praktijk met zich meebrengen. Vanuit de LCG WMS werd een workshop verzorgd over de praktijk van de Commissie. Aan de hand van de jurisprudentie van de Commissie lichtten een lid van de LCG WMS en een secretaris van de Commissie een aantal onderwerpen uit de Wms toe.

4. Ontwikkelingen medezeggenschap in 2015

4.1 Project Versterking medezeggenschap gaat door.

In het verlengde van de evaluatie van de Wms in 2012 heeft een brede coalitie van de landelijke onderwijsorganisaties, met steun van het ministerie, het project Versterking medezeggenschap ingericht. De medewerkers van het project beogen een bijdrage te leveren aan de verbetering van de uitvoering van de wet. Per 1 januari 2016 verrichten het project Versterking medezeggenschap en het Steunpunt medezeggenschap passend onderwijs hun werkzaamheden gezamenlijk. Het ministerie heeft financiële ondersteuning toegezegd voor een nieuwe periode van drie jaar.

4.2 Wijzigingen van de Wms in 2015

In het verslagjaar heeft een aantal wijzigingen in de Wms plaatsgevonden. Deze wijzigingen hingen voornamelijk samen met de invoering of wijziging van andere wetten, met name op het gebied van passend onderwijs. Op de website www.infowms.nl houdt de informatiemedewerker van Onderwijsgeschillen de wijzigingen nauwgezet bij en voorziet deze van een toelichting⁶.

Wetgeving op het gebied van de onderwijstijd in het voortgezet onderwijs⁷ heeft eveneens geleid tot wijziging van de Wms. De nieuwe regeling van de onderwijstijd kan invloed hebben op de regeling van de vakantie, het lesuitvalbeleid, de invulling van de onderwijstijd, de planning en invulling van de roostervrije dagen, het lesrooster en het taakbeleid. Dit zijn onderwerpen waaraan de (G)MR, het ouder/leerlingdeel van de MR of het personeelsdeel (PMR) instemming moet verlenen of waarover hun advies moet worden gevraagd. In het overzicht van de uitspraken van de LCG WMS over 2015 is te lezen dat een aantal van de uitspraken betrekking heeft op deze onderwerpen.

In het verlengde van wetswijzigingen ligt aanpassing van de modelreglementen, die te vinden zijn op [infowms.nl](http://www.infowms.nl). Zo zijn in het verslagjaar in de modelreglementen van de ondersteuningsplanraden bijvoorbeeld de instemmingsbevoegdheid op de faciliteitenregeling en de adviesbevoegdheid op de competentieprofielen van de toezichthouders van het samenwerkingsverband toegevoegd.

⁶ Op www.infowms.nl vindt u ook een overzicht van alle wijzigingen die hebben plaatsgevonden sinds de invoering van de WMS in 2007. <http://www.infowms.nl/wet-medezeggenschap-op-scholen/overzicht-wijzigingen-sinds-2007/>

⁷ Wet van 11 maart 2015 tot wijziging van de Wet op het voortgezet onderwijs, etc. ter modernisering en vereenvoudiging van de normen voor onderwijstijd in het voortgezet onderwijs; Stbl 2015, nr. 148

Onderwijsgeschillen houdt de (model)reglementen zo actueel mogelijk. Bij kort opeenvolgende wijzigingen kan het een enkele keer voorkomen dat wijzigingen worden opgespaard alvorens de aanpassing van de modellen door te voeren⁸.

Een andere wetwijziging, die van belang is voor de praktijk van de medezeggenschap, is het gevolg van de verdere voortgang in het proces van passend onderwijs. Per 1 januari 2016 maken ook het praktijkonderwijs en het leerwegondersteunend onderwijs deel uit van het stelsel van passend onderwijs. De samenwerkingsverbanden gaan voortaan bepalen of een leerling is aangewezen op leerwegondersteunend onderwijs of toelaatbaar is tot het praktijkonderwijs. In het ondersteuningsplan legt het samenwerkingsverband het beleid vast. Ten aanzien van deze wijziging van het ondersteuningsplan heeft de ondersteuningsplanraad instemming. Een voorbeeld van hoe een wijziging van een onderwijswet doorwerkt in de Wms en dus (mogelijk) ook in de werkzaamheden van de LCG WMS. Tot een grotere werklast – in de vorm van geschillen over aanpassing van de ondersteuningsplannen – heeft de hier genoemde wijziging echter niet geleid: in het verslagjaar heeft de Commissie niet één geschil behandeld waarbij een ondersteuningsplanraad partij was.

Tot slot van deze paragraaf mag niet onvermeld blijven dat het wetsvoorstel Versterking bestuurskracht onderwijsinstellingen de eindstreep van de parlementaire behandeling nadert. Ten tijde van de redactie van dit jaarverslag is de behandeling in de Tweede Kamer afgerond en wordt de geamendeerde tekst vastgelegd in een aangepast wetsvoorstel dat naar de Eerste Kamer zal gaan. De verwachting is nog steeds dat de wet per 1 augustus 2016 van kracht wordt. Hoewel de publicitaire aandacht voor het wetsvoorstel voornamelijk is gericht geweest op de veranderingen in het hoger en wetenschappelijk onderwijs, bevat de wet ook belangrijke wijzigingen voor de medezeggenschap in het funderend onderwijs. Naast een verbetering van de positie van de MR treden er belangwekkende wijzigingen op in de regeling van de geschilbeslechting. De rol van zowel de LCG WMS als van de Ondernemingskamer bij het gerechtshof Amsterdam ondergaat wijzigingen; voor alle geschillen kunnen partijen zich in eerste instantie wenden tot de LCG WMS.

De belangrijkste elementen wat betreft de Wms van het wetsvoorstel Versterking bestuurskracht onderwijsinstellingen op een rij:

1. De bevoegdheden van de MR

De (G)MR krijgt adviesrecht op het vaststellen van de profielen van nieuw te benoemen bestuurders. Voorts krijgt de MR instemmingsrecht ten aanzien van de instelling van een sollicitatiecommissie, die wordt ingesteld bij de benoeming van een bestuurder. In deze sollicitatiecommissie wordt plaats ingeruimd voor zowel een lid van de personeelsgeleding van de MR als een lid van de ouder/leerlinggeleding.

Ook stelt voortaan elke school voor voortgezet onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs

⁸ De herziene modelreglementen kunt u downloaden op www.infowms.nl of u kunt uw reglementen aanpassen aan de hand van het overzicht van de wijzigingen, die eveneens op genoemde website staan.

een leerlingenparticipatiebeleid vast. In het beleid wordt vastgelegd hoe de inspraak en betrokkenheid van leerlingen wordt geregeld. De leerlinggeleding van de MR krijgt instemmingsrecht op de vaststelling en wijziging van het leerlingenparticipatiebeleid (wijziging art. 14 Wms).

2. De positie van de MR wordt versterkt

Een faciliteitenregeling is niet langer vereist omdat de MR de noodzakelijke kosten vergoed krijgt door het bevoegd gezag. Als de MR kosten gaat maken voor het raadplegen van deskundigen of het voeren van rechtsgedingen, moet hij dat wel vooraf melden bij het bevoegd gezag.

De MR kan – binnen zes weken – de nietigheid van besluiten van het bevoegd gezag inroepen, indien met dat besluit niet is ingestemd of indien het bevoegd gezag niet om instemming heeft gevraagd.

De MR kan de LCG WMS verzoeken te bepalen dat het bevoegd gezag een dergelijk nietig besluit niet mag uitvoeren.

Indien het bevoegd gezag ten onrechte geen advies heeft gevraagd, kan de MR een adviesgeschil aan de LCG WMS voorleggen. De LCG WMS beoordeelt dan niet alleen of het inderdaad om een adviesplichtig besluit gaat, maar ook of het bevoegd gezag in redelijkheid aan de bezwaren van de MR tegen het besluit voorbij kan gaan.

3. Uitbreiding van de bevoegdheden van de LCG WMS

Nalevingsgeschillen worden voortaan in eerste instantie behandeld door de LCG WMS en pas in beroep door de Ondernemingskamer van het gerechtshof te Amsterdam. De procedure wordt daardoor laagdrempeliger, onder meer omdat bijstand door een advocaat niet vereist is in de procedure voor de LCG WMS.

Nieuw is ook dat na invoering van de wet ook het bevoegd gezag een nalevingsgeschil aanhangig kan maken.

De LCG WMS kan het bevoegd gezag verplichten om een besluit niet uit te voeren of om de gevolgen van een besluit ongedaan te maken.

Ook kan de Commissie het bevoegd gezag een dwangsom opleggen voor het geval haar uitspraak niet wordt nageleefd. De dwangsom komt toe aan de MR en moet worden aangewend ten bate van het onderwijs.

De Commissie krijgt tot slot de bevoegdheid om een MR te ontbinden indien deze zijn verplichtingen niet nakomt.

4. De rol van de Ondernemingskamer (OK) verandert

Nalevingsgeschillen gaan in eerste instantie naar de LCG WMS, zodat de OK alleen nog als beroepsinstantie fungeert. Wel wordt de toetsingsmaatstaf van de OK verruimd. Na invoering van de wet kan de OK een uitspraak van de LCG WMS volledig beoordelen, dus ook de afwegingen van de Commissie. Nu kan de OK alleen nog beoordelen of de LCG WMS de wet juist heeft toegepast, hetgeen een aanmerkelijk beperktere toetsing is.

Deze (in het verslagjaar formeel nog: beoogde) wijzigingen betekenen een verruiming van de bevoegdheden van de LCG WMS. Op de websites van Onderwijsgeschillen en van infowms.nl kunt u daarover alle informatie vinden.

In de loop van 2016 zal de Commissie zich op de wijziging van haar bevoegdheden voorbereiden.

4.3 Overige activiteiten van de Commissie

Deskundigheid

Met enige regelmaat laat de Commissie zich informeren over ontwikkelingen in het onderwijsveld die van belang kunnen zijn voor haar werkzaamheden. Zo ook op het gebied van passend onderwijs. Onderwijsgeschillen organiseerde een informatieochtend over de financiering van de zorg aan leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Ook de leden van de LCG WMS waren daarbij aanwezig. Zij vernamen dat de toelating tot het praktijkonderwijs en het leerwegondersteunend onderwijs per 1 januari 2016 door de samenwerkingsverbanden VO wordt geregeld. Dat kan wijziging van het ondersteuningsplan betekenen, waarvoor instemming van de ondersteuningsplanraad vereist is.

Al net zo actueel is de afname van de omvang van de bevolking, ook het aantal jongeren, in bepaalde delen van het land, de zogenoemde krimp in het onderwijs. Dat dit verschijnsel gevolgen heeft voor de onderwijsinstellingen die in de krimpregio's gevestigd zijn, is evident, net zoals het gegeven dat deze gevolgen zich het eerst in het primair onderwijs manifesteren. Fusie tussen verschillende scholen of opheffing van (delen van) scholen zijn instrumenten, waarmee schoolbesturen proberen de gevolgen van de krimp te ondervangen. Beide opties zijn medezeggenschapsgevoelig en de LCG WMS heeft inmiddels een aantal geschillen over dit onderwerp behandeld. Voor fusies in het onderwijs is in bepaalde gevallen een voorafgaande toets door de Commissie Fusietoets Onderwijs (CFTO) vereist. Twee medewerkers van de CFTO hebben de LCG WMS geïnformeerd over de criteria en de toets, die de Commissie fusietoets aanlegt, waarna een boeiende uitwisseling van gedachten en ideeën ontstond.

Bekendheid geven aan de jurisprudentie van de LCG WMS

Binnen de LCG WMS en het Expertisecentrum Onderwijsgeschillen zijn in het verslagjaar gedachten ontwikkeld om via bijeenkomsten meer bekendheid te geven aan de jurisprudentie van de Commissie. In 2016 wordt daaraan uitvoering gegeven in de vorm van een pilot van een bijeenkomst voor bestuurders. In het volgende jaarverslag hoopt de Commissie verslag te kunnen doen van het verloop van de pilot en een eventueel vervolg daarop.

Mediation

De Commissie attendeert partijen bij het in behandeling nemen van een geschil op de mogelijkheid van mediation.

Begin 2015 liepen er twee mediations in medezeggenschapszaken. In één van deze gevallen waren reeds twee geschillen bij de Commissie aanhangig. Tijdens de mondelinge behandeling van deze geschillen hebben partijen enkele afspraken gemaakt en besloten hun conflict voor het overige proberen op te lossen door middel van mediation. Partijen hebben een mediation-overeenkomst gesloten. Vervolgens hebben zij, begeleid door twee mediators, drie gesprekken met elkaar gevoerd, waarna zij de bereikte overeenstemming hebben vastgelegd in een vaststellingsovereenkomst.

De andere op dat moment lopende mediation heeft niet tot dat eindresultaat geleid. In drie gesprekken onder leiding van twee mediators bleken een personeelsgeleding van de MR en de directeur/bestuurder van een VO-school niet tot overeenstemming te komen over de manier

waarop zij in de toekomst met elkaar zouden communiceren. Deze mediation vond plaats in de nasleep van een door de LCG WMS behandeld interpretatiegeschil. Ter zitting was gebleken dat de verhoudingen zeer verstoord waren, hetgeen voor de Commissie aanleiding was partij- en in overweging te geven om met hulp van derden te proberen de onderlinge communicatie op een hoger plan te brengen.

Beide mediations werden afgerond in 2015.

In het verslagjaar zelf is een conflict tussen een PMR en een bevoegd gezag over het vaststellen van een vakantie-regeling aan de orde geweest. Hoewel beide partijen in eerste instantie te kennen gaven hun conflict met behulp van mediation te willen oplossen, bleek het uiteindelijk toch niet mogelijk hen in die setting bijeen te krijgen. De LCG WMS heeft daarop een interpretatiegeschil over deze aangelegenheid behandeld⁹.

Het aantal geschillen dat is ingetrokken voordat ze op een zitting van de Commissie zouden worden behandeld, zou erop kunnen wijzen dat partijen niet altijd een uitspraak van de Commissie zien als enige mogelijkheid om tot een oplossing te komen. Daarnaast heeft de Commissie ook in 2015 bij de mondelinge behandeling van geschillen steeds aandacht besteed aan de onderlinge verhouding en de communicatie tussen partijen. In dat kader komt het voor dat partijen tijdens de mondelinge behandeling in overweging wordt gegeven om het overleg voort te zetten en daarbij te betrekken wat ter zitting is besproken. Ook deze vorm van bemiddeling kan ertoe leiden dat partijen zelf een oplossing bereiken, zonder dat daar een uitspraak van de Commissie voor nodig is.

⁹ Dit conflict heeft geleid tot uitspraak 106913 15.10

5. De geschillen

5.1 Aantal en wijze van afhandelen van geschillen:

Aangemeld in 2015:	20 nieuwe geschillen
Hangend uit 2014:	5 geschillen (incl. 2 mediations)
Totaal aantal geschillen:	25
Soorten geschillen:	12 instemmingsgeschillen, 6 interpretatiegeschillen, 4 adviesgeschillen en 3 mediations
Uit de sectoren:	13 uit het primair onderwijs, 1 uit het speciaal onderwijs en 11 uit het voortgezet onderwijs
Aantal ingetrokken geschillen:	10 (inclusief 3 mediations)
Aantal uitspraken over 2015:	13
Hangend op 1 januari 2016:	2

Totaal aantal geschillen 2015:	25
Ingetrokken voor de zitting, waarvan 3 mediations zijn geworden	9
Ingetrokken na de zitting	1
Behandeld op zitting in 2015 en uitspraak in 2015	13
Hangende geschillen op 31 december 2015	2

Mondelinge behandelingen

Ieder geschil wordt behandeld door een Commissie die bestaat uit drie personen: een voorzitter, een lid voorgedragen door de landelijke besturenorganisaties en een lid voorgedragen door de personeelsvakorganisaties en de ouder/leerlingenorganisaties.

Zowel bij instemmingsgeschillen (artikel 32 lid 3 Wms), reglementsgeschillen (artikel 33 lid 3 Wms) als bij adviesgeschillen (artikel 34 lid 3 Wms) kan de Commissie aan partijen een bemiddelingsvoorstel voorleggen. Bij de mondelinge behandeling van geschillen beoordeelt de Commissie altijd of de verschillen tussen partijen overbrugbaar zijn door het voeren van nader overleg of door een bemiddelingsvoorstel.

De zittingen vonden plaats in Utrecht, op de volgende data:	
20 januari 2015	1 geschil
21 januari 2015	1 geschil
9 maart 2015	1 geschil
13 april 2015	1 geschil
11 mei 2015	1 geschil
16 juni 2015	2 geschillen
3 juli 2015	1 geschil
11 september 2015	1 geschil
25 september 2015	2 geschillen
2 november 2015	1 geschil
20 november 2015	1 geschil

5.2 Soorten geschillen

De Commissie is bevoegd de volgende soorten geschillen te behandelen (artikel 31 Wms):

- instemmingsgeschillen
- adviesgeschillen
- geschillen over het onthouden van instemming aan het medezeggenschapsstatuut of het medezeggenschapsreglement
- interpretatiegeschillen
- overige geschillen voor zover het medezeggenschapsreglement daarin voorziet

De 25 geschillen die in 2015 aanhangig waren zijn naar soort als volgt verdeeld:

Soorten geschillen	primair onderwijs	(voortgezet) speciaal onderwijs	voortgezet onderwijs
instemmingsgeschillen	4	1	7
interpretatiegeschillen	6		
adviesgeschillen	2		2
mediations	1		

Interpretatiegeschillen zijn geschillen waarbij partijen van mening verschillen over een of meer bepalingen in de Wms, het medezeggenschapsstatuut of het medezeggenschapsreglement. Regelmatig legt een medezeggenschapsorgaan een interpretatiegeschil voor aan de LCG WMS, terwijl het in wezen gaat om een nalevingsgeschil dat nu nog tot de bevoegdheid van de Ondernemingskamer van het gerechtshof Amsterdam behoort. Het gaat dan om een geval waarin het bevoegd gezag de wet niet heeft nageleefd en dat wordt dan door partijen uitgelegd als een verschil van mening over hoe de wet moet worden uitgelegd. Door de bindende uitleg door de Commissie van een bepaling in de wet of het reglement, weten partijen hoe zij verder moeten met het onderwerp van geschil. Als de wijzigingen in de Wms als gevolg van de Wet versterking bestuurskracht onderwijsinstellingen in werking treden, zal de LCG WMS bevoegd zijn om in eerste aanleg te oordelen over nalevingsgeschillen.

5.3 Indieners van de geschillen

Op grond van de Wms kan alleen een bevoegd gezag een instemmingsgeschil aanhangig maken, terwijl adviesgeschillen alleen door een medezeggenschapsorgaan aan de LCG WMS kunnen worden voorgelegd. Interpretatiegeschillen en reglementsgeschillen kunnen zowel door het bevoegd gezag als door een medezeggenschapsorgaan (of door partijen gezamenlijk) worden ingediend.

De geschillen die in 2015 bij de Commissie aanhangig waren zijn ingediend:

Door het bevoegd gezag:

- 13 instemmingsgeschillen
- 1 interpretatiegeschil

Door de GMR:

- 2 adviesgeschillen

Door de MR:

- 3 adviesgeschillen
- 2 interpretatiegeschillen

Door de oudergeleding van de MR:

- 1 interpretatiegeschil

In totaal hebben in drie geschillen mediations plaatsgevonden, hiervan is één mediation afgesloten met een vaststellingsovereenkomst. Bij al deze zaken is het geschil bij de commissie ingetrokken.

5.4 Onderwerpen van de geschillen

Uit het primair onderwijs

- Instemmingsgeschil tussen het bevoegd gezag en de MR over een scholenfusie
- Instemmingsgeschil tussen het bevoegd gezag en de MR met betrekking tot de intentieverklaring tot fusie en het plan van aanpak gevolgen scholenfusie (ingetrokken)
- Instemmingsgeschil tussen het bevoegd gezag en de oudergeleding van de MR over de wijziging van de bestemming van de ouderbijdragen
- Instemmingsgeschil tussen het bevoegd gezag en PMR over de vaststelling van het formatieplan
- Interpretatiegeschil tussen de oudergeleding van de MR en het bevoegd gezag over wijziging van het schoolplan
- Interpretatiegeschil tussen de MR en het bevoegd gezag over een voorgenomen verhuizing/sluiting van de dislocatie
- Interpretatiegeschil tussen de MR/PMR en het bevoegd gezag over de tijdelijke waarneming van de directiefunctie
- Interpretatiegeschil tussen de OMR en het bevoegd gezag over ouderbijdrage/overblijf (hangend)
- Adviesgeschil tussen de MR en het bevoegd gezag over de aanstelling en ontslag van de schoolleiding (ingetrokken)
- Adviesgeschil tussen de MR en het bevoegd gezag over het ontslag van een directeur en aanstelling van een interim (ingetrokken)
- Adviesgeschil tussen GMR en bevoegd gezag over het meerjarig financieel beleid (ingetrokken)

Uit het speciaal onderwijs

- Instemmings- en interpretatiegeschil tussen bevoegd gezag en OMR over een voorstel tot vaststelling van de onderwijstijd

Uit het voortgezet onderwijs

- Instemmingsgeschil tussen bevoegd gezag en de PMR over het formatieplan
- Instemmingsgeschil tussen bevoegd gezag en de PMR over het formatieplan
- Instemmingsgeschil tussen bevoegd gezag en de DMR over roostervrije dagen (ingetrokken)
- Instemmingsgeschil tussen bevoegd gezag en de DMR over de vakantieregeling
- Instemmingsgeschil tussen bevoegd gezag en de PMR over aantal lessen
- Instemmingsgeschil tussen bevoegd gezag en de PMR over de werktijdenregeling
- Instemmingsgeschil tussen bevoegd gezag en de PMR over het formatieplan (hangend)
- Interpretatiegeschil tussen het bevoegd gezag en de GMR over de vakantieregeling
- Adviesgeschil tussen de MR en het bevoegd gezag over wijziging organisatie (ingetrokken)
- Adviesgeschil tussen GMR en bevoegd gezag over het meerjarig financieel beleid (ingetrokken)

5.5 Overzicht van de uitspraken in 2015

De Commissie heeft in 2015 uitspraak gedaan in:

- 2 instemmingsgeschillen uit het primair onderwijs
- 1 instemmings- en interpretatiegeschil uit het speciaal onderwijs
- 5 instemmingsgeschillen uit het voortgezet onderwijs
- 4 interpretatiegeschillen uit het primair onderwijs
- 1 interpretatiegeschillen uit het primair/voortgezet onderwijs

In vergelijking met 2014

- 2 instemmingsgeschillen uit het primair onderwijs
- 3 instemmingsgeschillen uit het voortgezet onderwijs
- 2 interpretatiegeschillen uit het primair onderwijs
- 1 interpretatiegeschil uit het voortgezet onderwijs
- 3 adviesgeschillen uit het primair onderwijs
- 1 adviesgeschil uit het voortgezet onderwijs

In vergelijking met 2013

- 1 instemmingsgeschil uit het (voortgezet) speciaal onderwijs
- 5 instemmingsgeschillen uit het primair onderwijs
- 1 instemmingsgeschil uit het voortgezet onderwijs
- 4 interpretatiegeschillen uit het primair onderwijs
- 2 adviesgeschillen uit het primair onderwijs
- 1 interpretatie/adviesgeschil uit het voortgezet onderwijs

Indiener	Soort geschil	Onderwerp	Uitspraak
Bevoegd gezag	Instemmingsgeschil PO	artikel 10 onder h Wms (fusiebesluit)	15.01 / 106275 d.d. 19 februari 2015
OMR	Interpretatiegeschil PO	artikel 10 b Wms (vaststellen of wijziging van het schoolplan)	15.02 / 106563 d.d. 10 februari 2015
Bevoegd gezag	Instemmingsgeschil PO	artikel 13 onder c Wms (vaststelling of wijziging hoogte en bestemming ouderbijdragen)	15.03 / 106681 d.d. 23 april 2015
Bevoegd gezag	Instemmingsgeschil VO	artikel 12 onder d, e en h Wms (wijziging werktijden-, verlof- en overwerkregeling)	15.04 / 106623 d.d. 24 april 2015
Bevoegd gezag	Instemmingsgeschil VO	artikel 11 onder h Wms (taakverdeling en taakbelasting)	15.05 / 106695 d.d. 11 juni 2015
MR	Interpretatiegeschil PO	artikel 11 onder c Wms (beëindiging, inkrimping of uitbreiding werkzaamheden school of wijziging van het beleid ter zake)	15.06 / 106770 d.d. 30 juni 2015
MR en PMR	Interpretatiegeschil PO	artikel 11 onder h Wms (aanstelling of ontslag van de schoolleiding)	15.07 / 106794 d.d. 2 juli 2015
Bevoegd gezag	Instemmings- en interpretatiegeschil SO	artikel 13 onder h Wms (vaststelling van de onderwijstijd) en artikel 11 onder l Wms (regeling van de vakantie)	15.08 / 106715 d.d. 31 juli 2015
Bevoegd gezag	Instemmingsgeschil VO	artikel 13 onder h Wms (vaststelling van de onderwijstijd) en artikel 11 onder l Wms (regeling van de vakantie)	15.09 / 106912 d.d. 13 oktober 2015
Bevoegd gezag en GMR	Interpretatiegeschil VO	artikel 13 onder h Wms (vaststelling van de onderwijstijd) en artikel 11 onder l Wms (regeling voor de vakantie)	15.10 / 106913 d.d. 26 oktober 2015
Bevoegd gezag	Instemmingsgeschil en interpretatiegeschil PO	artikel 12 onder b Wms (formatieplan)	15.11 / 106957 d.d. 27 oktober 2015
Bevoegd gezag	Instemmingsgeschil VO	artikel 12 onder b en h Wms (formatieplan en taakbeleid)	15.12 / 106981 d.d. 2 december 2015
Bevoegd gezag	Instemmingsgeschil VO	artikel 12 onder b en h Wms (formatieplan en taakbeleid)	15.13 / 107013 d.d. 17 december 2015

5.6 Beroepen bij de Ondernemingskamer tegen twee uitspraken van de LCG WMS

Tegen de uitspraken van de Landelijke Commissie voor Geschillen WMS staat beroep open bij de Ondernemingskamer van het gerechtshof Amsterdam (OK). De Ondernemingskamer beoordeelt in beroep voornamelijk alleen of de LCG WMS de wet juist heeft toegepast. Die beperkte beoordelingsbevoegdheid van de OK staat in artikel 36 van de Wms. Met de invoering van de Wet versterking bestuurskracht onderwijsinstellingen zal die beperking wegvallen. In het verslagjaar is bij de Ondernemingskamer twee maal beroep ingesteld tegen uitspraken van de LCG WMS.

Het eerste beroep is ingesteld tegen de uitspraak van de LCG WMS d.d. 10 februari 2015, zaaknummer 106563 - 15.02.

Die uitspraak betrof een interpretatiegeschil dat door de oudergeleding van de MR (OMR) aan de Commissie was voorgelegd. Tussen de OMR en het bevoegd gezag was in discussie of de invoering van een nieuwe rekenmethode een wijziging van het schoolplan is, waarvoor de MR instemmingsrecht heeft. De Commissie achtte de OMR ontvankelijk in haar verzoek en oordeelde dat de invoering van een nieuwe rekenmethode een wijziging is van het schoolplan als bedoeld in artikel 10 aanhef en onder b Wms, zodat de OMR instemmingsrecht heeft op een voorgenomen wijziging van de rekenmethode.

Het bevoegd gezag stelde beroep in en de Ondernemingskamer oordeelde dat de LCG WMS had moeten oordelen dat de OMR niet ontvankelijk was in zijn verzoek om uitspraak te doen over het verschil in interpretatie.

De OK kwam tot dit oordeel omdat de nieuwe rekenmethode ondanks dit discussiepunt tussen partijen wel met instemming van de MR was ingevoerd. De OK concludeerde dat er dus van een concreet medezeggenschapsgeschil geen sprake was en de OMR geen belang had bij het voeren van deze procedure.

Beschikking Ondernemingskamer d.d. 13 juli 2015, zaaknummer (ECLI:NL:GHAMS:2015:2899, zaaknummer 200.166.448/01 OK)

Uitspraak LCG WMS d.d. 10 februari 2015, zaaknummer 106563 - 15.02

Beide uitspraken, alsook een kritisch artikel over de beschikking van de OK in verband met de ontvankelijkheid van een interpretatiegeschil, zijn ook te vinden op www.onderwijsgeschillen.nl.

Het tweede beroep bij de OK was gericht tegen de uitspraak van de LCG WMS d.d. 19 februari 2015, zaaknummer 106275 - 15.01.

Die uitspraak betrof een instemmingsgeschil over een voorgestelde fusie van een kleine dorpschool met een andere basisschool van het bevoegd gezag. De MR van de kleine basisschool stemde niet in met het fusievoorstel. De Commissie oordeelde dat de MR in redelijkheid zijn instemming aan het fusievoorstel had kunnen onthouden en dat er geen zwaarwegende omstandigheden waren die het fusievoorstel rechtvaardigden. Bij haar motivering betrof de Commissie naast de financiële situatie van het bevoegd gezag en de onderwijskwaliteit van de school ook het belang van de schoolgemeenschap bij het openhouden van de enige school in het dorp.

Het bevoegd gezag stelde tegen de uitspraak van de LCG WMS beroep in en betoogde dat de LCG WMS geen kennis had mogen nemen van het door het bevoegd gezag ingediende instemmingsgeschil, omdat het instemmingsrecht niet toekwam aan de MR maar aan de GMR.

De GMR had ook daadwerkelijk ingestemd met de fusie.

De OK verwierp deze beroepsgrond: het bevoegd gezag had instemming verzocht aan de MR en deze instemming niet verkregen; daarop had het bevoegd gezag een instemmingsgeschil bij de LCG WMS ingediend, zonder de vraag op te werpen of de MR dan wel de GMR bevoegd was tot het verlenen van instemming. De LCG WMS hoefde volgens de OK niet ambtshalve te onderzoeken welke van de twee medezeggenschapsorganen tot instemming bevoegd was. Ook heeft de LCG WMS geen onjuiste toepassing gegeven aan de wet door niet mee te wegen dat de GMR had ingestemd met het voorgenomen besluit tot fusie. In de procedure bij de LCG WMS hebben de partijen dat niet als mee te wegen onderwerp naar voren gebracht, zo oordeelde de OK.

Beschikking Ondernemingskamer d.d. 20 juli 2015 (ECLI:NL:GHAMS:2015:3005, zaaknummer: 200.166.711/01 OK)

Uitspraak LCG WMS d.d. 19 februari 2015, zaaknummer 106275 - 15.01

Beide uitspraken zijn ook te vinden op www.onderwijsgeschillen.nl.

5.7 De vordering tot naleving bij de Ondernemingskamer

In het verslagjaar is geen vordering tot naleving van de Wms bij de Ondernemingskamer ingediend.

Inmiddels is de Ondernemingskamer ruim negen jaar bevoegd om kennis te nemen van de vordering tot naleving van de Wms. In al die tijd zijn er slechts drie nalevingsvorderingen bij de OK ingediend. En in elk van deze zaken was de betaling door het bevoegd gezag van de kosten van rechtsbijstand van de MR aan de orde.

Met de verwachte komst per 1 augustus 2016 van de Wet versterking bestuurskracht onderwijsinstellingen, zal daar verandering in komen:

- De vergoeding van de kosten van rechtsbijstand van de MR zal duidelijker geregeld zijn: de MR krijgt dan rechtstreeks de noodzakelijke kosten vergoed van het bevoegd gezag, zonder dat daarvoor nog een aparte faciliteitenregeling vereist is. De MR moet het bevoegd gezag wel vooraf in kennis stellen van de te maken kosten voor het raadplegen van deskundigen en het voeren van rechtsgedingen; doet de MR dat niet, dan komen die kosten niet ten laste van het bevoegd gezag.
- De vordering tot naleving van de Wms zal vanaf 1 augustus 2016 niet meer tot de bevoegdheid van de Ondernemingskamer behoren, maar tot die van de LCG WMS. Daardoor zal de drempel om een dergelijke vordering in te stellen wellicht lager zijn: men hoeft voor deze vordering niet meer naar een advocaat en het verzoek kan worden ingediend door een brief aan de LCG WMS in plaats van een dagvaarding via de gerechtsdeurwaarder. Door het inrichten van een meer laagdrempelige voorziening bij de LCG WMS, heeft de wetgever beoogd de vordering tot naleving van de Wms effectiever te maken. De voorzichtige verwachting is dan ook, dat in de toekomst meer van dit rechtsmiddel tot naleving van de Wms gebruik gemaakt zal worden.

5.8 Enkele bepalende overwegingen en beslissingen in de uitspraken van de Commissie in 2015

De uitspraken van de Commissie kunnen voor de toepassing van de Wms en de uitvoering van de medezeggenschap op scholen van richtinggevend belang zijn.

1. Het belang van de schoolgemeenschap bij het openhouden van de enige school in het dorp is van gewicht bij de beoordeling van een voorgenomen fusie (artikel 10 onder h Wms)

19 februari 2015, 106275 - 15.01

2. De aanschaf van een nieuwe rekenmethode is een wijziging van het schoolplan (artikel 10 onder b Wms)

Uit de toelichting op de Kwaliteitswet blijkt dat de gehanteerde methoden en ontwikkelingsmaterialen moeten worden opgenomen in het onderwijsprogramma, dat op zijn beurt weer deel uitmaakt van het schoolplan. Een wijziging van een rekenmethode is dus een wijziging van het schoolplan waarvoor instemming van de MR vereist is.

10 februari 2015, 106563 - 15.02

3. Specifieke omstandigheden van een school kunnen nopen tot afwijking van uniform beleid voor alle scholen

Een schoolbestuur moet oog hebben voor bijzondere schoolspecifieke omstandigheden die (kunnen) nopen tot afwijking van het uniforme beleid voor al zijn scholen.

23 april 2015, 106681 - 15.03

4. De vervanging van een directeur voor acht maanden valt onder het adviesrecht van de MR ten aanzien van de aanstelling van de schoolleiding (artikel 11 lid 1 onder h Wms)

Voor een zeer kortdurende vervanging van een directeur door een collega van binnen de school kan onder omstandigheden geen advies van de MR vereist zijn. Voor een vervanging die voorzien is voor acht maanden en waarschijnlijk langer, is wel advies van de MR vereist.

2 juli 2015, 106794 - 15.07

5. Afspraken van een regionale werkgroep over de vaststelling van vakanties zijn aan medezeggenschap onderhevig (artikel 10 onder j Wms)

Het argument van het bevoegd gezag, dat het gebonden is aan de afspraken van de regionale werkgroep is niet steekhoudend omdat de inhoud van die afspraken, die met name de vakantieregeling betreffen, aan medezeggenschap onderhevig zijn.

13 oktober 2015, 106912 - 15.09

6. Of een besluit naar zijn aard en inhoud van schooloverstijgend belang is voor alle of de meerderheid van de scholen, is bepalend voor de vraag of het van gemeenschappelijk belang is (artikel 16 lid 1 Wms)

Niet of een besluit gaat gelden voor alle scholen of de meerderheid van de scholen is bepalend of het van 'gemeenschappelijk belang' is als bedoeld in artikel 16 lid 1 Wms. Bepalend is wel of het besluit naar zijn aard en inhoud een schooloverstijgend belang heeft voor alle scholen of de meerderheid van de scholen van het bevoegd gezag.

26 oktober 2015, 106913 - 15.10

7. Als het bestuursformatieplan dat met instemming van de PGMR is vastgesteld geen ruimte laat voor aanvullende regeling op het niveau van de school, komt de PMR van die school geen instemmingsrecht toe

Het verzoek aan de Commissie om in de plaats van de PMR instemming te verlenen aan een voorgenomen besluit met betrekking tot de samenstelling van de formatie, dat neerkomt op een herhaling van hetgeen voor deze school al op centraal niveau is vastgesteld, is niet-ontvankelijk.

27 oktober 2015, 106957 - 15.11

8. De weigering van de PMR in te stemmen met het formatieplan vanwege onvrede met het ongewijzigde taakbeleid, is niet redelijk (artikel 12 lid 1 onder b Wms)

Als de formatie al jarenlang toegedeeld wordt op basis van hetzelfde systeem en dezelfde uitgangspunten, kan de PMR niet in redelijkheid vanwege het taakbeleid instemming aan het formatieplan onthouden. Onvrede en onduidelijkheid over het taakbeleid dient in het overleg over dat onderwerp aan de orde te worden gesteld.

2 december 2015, 106981 - 15.12

6. Samenvattingen van de uitspraken van de Landelijke Commissie voor Geschillen WMS in 2015

106275 - 15.01 uitspraak 19 februari 2015

Fusievoorstel afgewezen vanwege belang handhaving enige school in het dorp; PO

Situatie

Een bevoegd gezag wil een van zijn basisscholen, een kleine dorpschool met 23 leerlingen, laten fuseren met een andere basisschool. De medezeggenschapsraad (MR) stemt niet in met het fusievoorstel. Het schoolbestuur legt een instemmingsgeschil voor aan de Commissie.

Uitspraak Commissie

De MR heeft in redelijkheid zijn instemming aan het fusievoorstel kunnen onthouden. Er zijn geen zwaarwegende omstandigheden die het fusievoorstel rechtvaardigen.

Toelichting

De financiële situatie geeft geen aanleiding tot fusie; de exploitatie is niet in gevaar. De onderwijskwaliteit is weliswaar door de Onderwijsinspectie als zwak beoordeeld, maar dat oordeel houdt geen verband met de omvang van de school. De school blijkt verder over de nodige ontwikkelingscapaciteit te beschikken en de Onderwijsinspectie heeft vertrouwen dat medio 2015 de onderwijskwaliteit weer geheel van voldoende niveau zal zijn. Met het bevoegd gezag zijn daarover afspraken gemaakt. Het belang van de schoolgemeenschap bij het openhouden van de enige school in het dorp is van dermate gewicht, dat de MR in redelijkheid instemming aan het voorgenomen fusiebesluit heeft kunnen onthouden. De omstandigheid dat extra investeringen in de onderwijskwaliteit van een school ten koste gaan van andere scholen binnen de organisatie, kan een zwaarwegende omstandigheid opleveren die een fusievoorstel rechtvaardigt. Maar in dit geval heeft het bevoegd gezag zijn stellingen daarover vooralsnog onvoldoende concreet onderbouwd. Er zijn geen andere zwaarwegende omstandigheden die het fusievoorstel rechtvaardigen.

Deze uitspraak is in beroep bevestigd door de Ondernemingskamer (zie pagina 27).

106563 - 15.02 uitspraak 10 februari 2015

Invoering nieuwe rekenmethode is een wijziging van het schoolplan; PO

Situatie

De directie en het team van een school besluiten om een nieuwe, digitale, rekenmethode in te voeren. De meerderheid van de oudergeleding van de MR vindt dat dit een wijziging van het schoolplan is waarvoor de instemming van de MR gevraagd moet worden. Het bevoegd gezag meent dat dit niet het geval is. De oudergeleding legt hierover een interpretatiegeschil voor aan de LCG WMS.

Uitspraak Commissie

De invoering van een nieuwe rekenmethode is een wijziging van het schoolplan. Dat blijkt uit de wetsgeschiedenis. Daarom heeft de MR instemmingsrecht.

Toelichting

In het schoolplan neemt een school het onderwijskundig beleid op (artikel 12 Wet op het primair onderwijs). Een deel van het onderwijskundig beleid is vastgelegd in het onderwijsprogramma dat onderdeel is van het schoolplan. In de Memorie van Toelichting op de wet staat dat uit het onderwijsprogramma moet blijken welke keuzes de school maakt wat betreft leerstof, werkwijzen, methoden en ontwikkelingsmaterialen. De methoden maken dus deel uit van het schoolplan. Vervanging van een methode door een andere betekent dan een wijziging van het schoolplan. Voor die wijziging is de voorafgaande instemming van de MR vereist (artikel 10 aanhef en onder b Wms).

Deze uitspraak is in beroep vernietigd door de Ondernemingskamer (zie pagina 27).

106681 - 15.03 uitspraak 23 april 2015

Voorstel wijziging bestemming ouderbijdragen afgewezen vanwege bijzondere schoolspecifieke omstandigheden: PO

Situatie

Het bevoegd gezag wil in het kader van een fusie het saldo van de ouderbijdragen van de verschillende scholen overdragen aan een oudervereniging. Tot dan toe beheerde de oudergeleding van de medezeggenschapsraad (OMR) dit geld. De OMR stemt met dit voorstel niet in. Het schoolbestuur legt een instemmingsgeschil voor aan de Commissie.

Uitspraak Commissie

De OMR heeft in redelijkheid zijn instemming aan het voorstel tot wijziging van de bestemming van de ouderbijdragen kunnen onthouden. Er zijn geen zwaarwegende omstandigheden die het voorstel rechtvaardigen.

Toelichting

Een schoolbestuur moet oog hebben voor bijzondere, schoolspecifieke omstandigheden die (kunnen) nopen tot afwijking van het uniforme beleid. Het aanwezige bedrag aan ouderbijdragen is in dit geval uitzonderlijk hoog. Er lagen al concrete afspraken over de besteding van een deel van dat bedrag aan tablets. Dat zijn in casu de specifieke omstandigheden. Voorts heeft de OMR zich bereid verklaard om het resterende gedeelte, dus na de reeds geplande aanschaf van de tablets, over te dragen aan de oudervereniging. Daarna zal de school, voor wat betreft het beheer van de vrijwillige ouderbijdrage, geen uitzonderingspositie meer innemen.

106623 - 15.04 uitspraak 24 april 2015

Voorstel voor vermindering compensatie-uren OOP is onvoldoende onderbouwd en het voorstel dat de OOP-er alleen in overleg twee maal de weektaak aan vakantie-uren mee mag nemen naar het volgende jaar, kan strijd met de wet opleveren; VO

Situatie

Het bevoegd gezag wil de werktijden-, verlof- en overwerkregeling voor het onderwijsondersteunend personeel (OOP) aanpassen. Het personeelsdeel van de medezeggenschapsraad (PMR) stemt hier niet mee in. Het bevoegd gezag legt een instemmingsgeschil voor aan de Commissie.

Uitspraak Commissie

De PMR heeft in redelijkheid haar instemming aan het voorstel kunnen onthouden. Er zijn geen zwaarwegende omstandigheden die het voorstel rechtvaardigen.

Toelichting

De teruggang van 24 naar 12 compensatie-uren voor het OOP is onvoldoende onderbouwd: de vergelijking van de rechtspositie van het OP met die van het OOP is op zichzelf niet voldoende om het voorstel te dragen. Er zijn ook verschillende urenverminderingen voorgesteld, hetgeen in strijd lijkt met het argument van uniformering van de regelingen voor het OP en het OOP. Ten overvloede merkt de Commissie op dat het voorstel ook de mogelijkheid inhoudt dat de leidinggevende van een OOP-er weigert dat wettelijke vakantie-uren worden meegenomen naar een volgend kalenderjaar. Dit zou een afwijking van de wettelijke regeling in het nadeel van de werknemers kunnen inhouden. De wet staat dit niet toe.

106695 - 15.05 uitspraak 11 juni 2015

Geen vervangende instemming voor de handhaving van het aantal lessen per week omdat die ingaat tegen een eerder gemaakte afspraak met de PMR; VO *Situatie*

Het bevoegd gezag wil het aantal lessen per docent per week vaststellen op 27. Afgesproken was dat als het vermogen van de school tot een bepaalde omvang gegroeid zou zijn, het aantal lessen per docent zou worden teruggebracht. De PMR stemt niet in met het voorstel. Het schoolbestuur legt een instemmingsgeschil voor aan de LCG WMS.

Uitspraak Commissie

De PMR heeft in redelijkheid instemming aan het voorstel tot vaststelling van het taakbeleid kunnen onthouden. Er zijn geen zwaarwegende omstandigheden die het voorstel tot vaststelling van het taakbeleid rechtvaardigen.

Toelichting

De afspraak was dat als het vermogen van de school eind 2014 zou zijn gestegen, het aantal lessen mogelijk weer kon worden teruggebracht. Aan die voorwaarde was voldaan, maar het bestuur wilde het aantal lessen handhaven op 27, omdat zich andere ontwikkelingen hadden voorgedaan. Die behoren echter volgens de Commissie tot de normale bedrijfsvoering van de school. Ook het aantal aanmeldingen kwam hoger uit dan gedacht, zodat handhaving van het aantal lessen per docent niet per se nodig was. Het bestuur moet daarom de gemaakte afspraak naleven.

106770 - 15.06 uitspraak 30 juni 2015

De sluiting van een dislocatie valt onder het organisatiebeleid van de school waarvoor de MR adviesrecht heeft; PO

Situatie

Een basisschool heeft een hoofdlocatie en een dislocatie. Er is een nieuw huisvestingsplan opgesteld. Dit plan houdt onder andere de sluiting in van de dislocatie van de school. De MR legt over deze kwestie en aanverwante zaken een interpretatiegeschil over zijn bevoegdheid voor aan de LCG WMS.

Uitspraak Commissie

Een voorgenomen besluit tot verhuizing/sluiting van de dislocatie is een wijziging van het beleid met betrekking tot de organisatie van de school. Een voorgenomen besluit tot verbouwing van de hoofdlocatie is een besluit inzake nieuwbouw of belangrijke verbouwing van de school. De MR heeft ten aanzien van beide aangelegenheden adviesrecht.

Toelichting

In geval van sluiting van de dislocatie worden de werkzaamheden die daar plaatsvonden niet beëindigd of ingekrompen, maar op de gebruikelijke wijze voortgezet op de hoofdlocatie.

Dat is feitelijk een verplaatsing van de werkzaamheden, en niet de beëindiging of belangrijke inkrimping van (een belangrijk onderdeel van) die werkzaamheden.

106794 -15.07 uitspraak 2 juli 2015

De tijdelijke waarneming van de directiefunctie valt op verschillende gronden onder het adviesrecht van de MR en het instemmingsrecht van de PMR; PO

Situatie

De directeur van een basisschool vertrekt. Het bevoegd gezag wil een nieuwe directiestructuur op de school invoeren en neemt in afwachting van definitieve besluitvorming het besluit tijdelijk te voorzien in de waarneming van de directiefunctie. De MR en de PMR leggen over deze kwestie een aantal interpretatiegeschillen voor aan de LCG WMS.

Uitspraak Commissie

Een besluit om te voorzien in de tijdelijke waarneming van de directiefunctie betreft de 'aanstelling van de schoolleiding' en de 'vaststelling of wijziging van de concrete taakverdeling binnen de schoolleiding' waarvoor de MR adviesrecht heeft. Daarnaast gaat het om een besluit met betrekking tot de 'vaststelling of wijziging van de samenstelling van de formatie' en de 'vaststelling of wijziging van de taakverdeling respectievelijk de taakbelasting binnen het personeel, de schoolleiding daaronder niet begrepen' waarvoor de PMR instemmingsrecht heeft.

Toelichting

De waarneming van de directiefunctie geldt voor acht maanden en zal naar alle waarschijnlijkheid nog langer duren. Naast de waarnemer, afkomstig uit de gelederen van de school, is een ondersteuner benoemd die ook directietaken gaat vervullen. Daarmee is sprake van een besluit met betrekking tot de aanstelling van de schoolleiding en is ook sprake van een wijziging van de concrete taakverdeling binnen de schoolleiding waarvoor de MR adviesrecht heeft. Uit het feit dat de functie van adjunct-directeur is geschrapt, terwijl het bevoegd gezag voor de bekostiging van de tijdelijke waarneming van de directiefunctie een extra bedrag van € 40.000,- aan de school heeft verstrekt, valt af te leiden dat een wijziging van de directieformatie heeft plaatsgevonden. Dat de situatie tijdelijk is, maakt dit niet anders. Daarnaast heeft het bevoegd gezag erkend dat de tijdelijke waarneming van de directiefunctie gevolgen heeft voor de taakverdeling binnen het personeel. Gelet op de lange duur van de wijziging en de gevolgen is de wijziging van zodanig belang dat deze op genoemde gronden ter instemming voorgelegd moet worden aan de PMR.

106715-15.08 uitspraak 31 juli 2015

De OMR heeft niet in redelijkheid instemming kunnen onthouden aan de vaststelling van de onderwijstijd; vanwege het gemeenschappelijk belang van de scholen heeft de GMR adviesrecht over de regeling van de vakantie; SO

Situatie

De OMR onthoudt instemming aan een voorstel tot vaststelling van de onderwijstijd, omdat een aantal 'losse' onderwijsvrije dagen (margedagen) niet aan de meivakantie aansluit. Het bevoegd gezag legt daarover een instemmingsgeschil aan de Commissie voor. Ook legt het bevoegd gezag interpretatiegeschillen voor met betrekking tot het begrip onderwijstijd, de medezeggenschaps-bevoegdheid inzake vaststelling van de vakantieregeling en de redelijke kosten van de inzet van derden door de MR.

Uitspraak Commissie

Een besluit over de inzet van margedagen is een besluit met betrekking tot onderwijstijd waarvoor de OMR instemmingsrecht heeft. Dat instemmingsrecht is beperkt tot het beleid met betrekking tot de inzet van deze dagen. De OMR heeft niet in redelijkheid instemming kunnen onthouden aan het voorgenomen besluit van het bevoegd gezag. De vakantieregeling is in dit geval van gemeenschappelijk belang voor alle scholen, zodat het adviesrecht toekomt aan de GMR. Het geschil over de redelijke kosten is niet-ontvankelijk omdat er geen concreet geschil over is.

Toelichting

Het begrip ‘vaststelling van de onderwijstijd’ omvat zowel het vaststellen van de hoeveelheid tijd die aan onderwijs wordt besteed als de verdeling van die tijd over het jaar, de dag en de week. De inzet van margedagen gaat over de verdeling van tijd over het jaar en betreft dus de onderwijstijd.

Het bevoegd gezag heeft onderwijskundige argumenten om geen twee weken meivakantie vast te stellen. De OMR heeft daar alleen het belang van een verlengde meivakantie tegenover gesteld. Bovendien is regeling van de vakantie een onderwerp waarop de MR adviesrecht heeft.

Omdat het personeel op verschillende scholen wordt ingezet, is regeling van de vakantie van gemeenschappelijk belang voor alle scholen. Daarom heeft de GMR adviesrecht, niet de MR. Omdat er geen concreet probleem is over de betaling van de kosten voor rechtsbijstand aan de OMR, is het geschil daarover niet-ontvankelijk.

106912 - 15.09 uitspraak 13 oktober 2015

De deelraad heeft instemming mogen onthouden aan de voorgestelde planning van dagen waarop geen onderwijs wordt verzorgd; de argumenten van het bevoegd gezag tegen de gewenste tweeweekse meivakantie houden geen stand; VO

Situatie

De DMR onthoudt instemming aan een voorstel tot vaststelling van dagen waarop geen onderwijs wordt verzorgd, omdat dit niet leidt tot een tweeweekse meivakantie. Het bevoegd gezag legt daarover een instemmingsgeschil aan de Commissie voor.

Uitspraak Commissie

De DMR heeft in redelijkheid instemming onthouden aan het voorgenomen besluit van het bevoegd gezag.

Toelichting

De DMR heeft een aantal valide argumenten voor de tweeweekse meivakantie: 78% van de collega's geeft de voorkeur aan koppeling van de dagen waarop geen onderwijs wordt verzorgd aan de meivakantie. De school is een regio-school met veel kinderen die broers of zussen op een andere school hebben die wel twee weken meivakantie hanteert. Ook de eind-examenkandidaten en de rector willen een tweeweekse meivakantie.

Het bevoegd gezag relativeert zelf zijn stelling dat het verlengen van de meivakantie niet gewenst is vanwege de voorbereiding van de examenleerlingen op hun examen. Immers, voor alle leerlingen zijn drie dagen vrij geroosterd in de week voorafgaand aan de meivakantie.

Op een andere school van het bevoegd gezag geldt wel een meivakantie van twee weken.

De stelling dat het plannen van een tweede aansluitende vrije week minder bijdraagt aan vermindering van de werkdruk dan het strategisch inzetten van vrije dagen door het jaar heen, is niet onderbouwd door het bevoegd gezag en weersproken door de deelraad van de MR.

106913 - 15.10 uitspraak 26 oktober 2015

Verlenging van de meivakantie is van gemeenschappelijk belang voor alle scholen van het bevoegd gezag. Daarom ligt het instemmingsrecht bij de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad; VO

Situatie

Het bevoegd gezag stelt voor om de meivakantie met vier dagen te verlengen en vraagt daarvoor instemming aan de GMR. Maar de GMR vindt dat het instemmingsrecht toekomt aan de medezeggenschapsraden van de afzonderlijke scholen. Het bevoegd gezag en de GMR leggen hun verschil van mening als interpretatiegeschil voor aan de LCG WMS.

Uitspraak Commissie

Het gaat om dagen waarop geen onderwijs wordt verzorgd, als genoemd in artikel 10 onder j Wms. Daarvoor geldt instemmingsrecht. In dit geval is het een zaak die van schooloverstijgend belang is voor alle scholen van het bevoegd gezag. Daarom heeft de GMR en niet de MR van iedere afzonderlijke school instemmingsrecht bij het vaststellen van die dagen.

Toelichting

Een voorgenomen besluit is van gemeenschappelijk belang als er naar aard en inhoud een schooloverstijgend belang is. Net als in een eerdere uitspraak zegt de Commissie dat de kwestie van schooloverstijgend belang is, omdat er docenten zijn die op verschillende scholen van het bevoegd gezag lesgeven. Ook zijn er ouders met kinderen op verschillende scholen van het bevoegd gezag. Het voorgenomen besluit tot het vaststellen van deze dagen waarop geen onderwijs gegeven wordt, moet daarom ter instemming worden voorgelegd aan de GMR (artikel 16 lid 1 Wms).

106957 - 15.11 uitspraak 27 oktober 2015

Het verzoek om vervangende instemming van de Commissie met het voorgestelde formatieplan van school is niet-ontvankelijk, omdat de formatie van de school al volledig is vastgelegd in het bestuursformatieplan dat met instemming van de PGMR is vastgesteld; PO

Situatie

Het bevoegd gezag heeft de PMR een voorstel ter instemming voorgelegd over de formatie die in het bestuursformatieplan aan de school is toebedeeld. De PMR heeft instemming geweigerd. Daarop heeft het bevoegd gezag de Commissie verzocht om vervangende instemming.

Uitspraak Commissie

Het bevoegd gezag is niet-ontvankelijk in zijn verzoek. De vaststelling van het formatieplan op bestuursniveau laat geen ruimte die nog op schoolniveau kan worden ingevuld. Daarom is er geen sprake meer van een besluit dat aan medezeggenschap onderworpen is. Het verlenen van vervangende instemming door de Commissie is niet aan de orde.

Toelichting

Het bestuursformatieplan betreft de verdeling van de personele middelen over alle scholen, zodat er sprake is van een schooloverstijgend belang dat als gemeenschappelijk belang in de

zin van artikel 16 Wms kan worden aangemerkt. Het instemmingsrecht komt daarom toe aan de PGMR. Het bestuursformatieplan is dermate volledig en gespecificeerd, dat het geen ruimte laat om nog iets over de samenstelling van de formatie van deze school te regelen. Het voorstel van het bevoegd gezag komt neer op een herhaling van hetgeen voor deze school al op centraal niveau is vastgesteld. Daarom is het niet onderhevig aan het instemmingsrecht van de PMR. Dit leidt tot niet-ontvankelijkheid van het verzoek van het bevoegd gezag om vervangende instemming van de Commissie.

106981 – 15.12 uitspraak 2 december 2015

(idem: 107013-15.13 uitspraak 17 december 2015)

De LCG WMS verleent vervangende instemming aan het formatieplan, omdat de PMR zijn instemming heeft onthouden op grond van een argument dat het taakbeleid raakt en niet het formatieplan; VO

Situatie

De PMR stemde niet in met het formatieplan, omdat daarin voor de docentenformatie is uitgegaan van een jaartaak met 36 lesweken terwijl er volgens de PMR in feite 39 lesweken zijn.

Uitspraak van de Commissie

De PMR heeft niet in redelijkheid instemming aan het formatieplan 2015-2016 kunnen onthouden.

Toelichting

Partijen zijn het erover eens dat de formatie al sinds jaren op dezelfde manier en volgens dezelfde uitgangspunten wordt toegewezen. Het taakbeleid is ook niet gewijzigd. Daarom heeft de PMR niet in redelijkheid instemming aan het formatieplan kunnen onthouden. Onduidelijkheid over het taakbeleid, met name over de omschrijving van de lessentaak, moet in het overleg over het taakbeleid aan de orde komen, niet bij de bespreking van het formatieplan.

Colofon:

Uitgave Stichting Onderwijsgeschillen

Vormgeving: Lokaal 3 - Reclamestudio, Amsterdam

Druk: Multicopy | The Communication Company, Waddinxveen

Foto's: Cover © enno keurentjes - Pag. 5 © Chang Fotografie, Den Haag -

pag. 13 en 14 © Transmedia design, Velsbroek - Pag. 17 © Nationale Beeldbank/

Henk van Houwelingen - Pag. 30 © iStock/Evafotografie - overige foto's © enno keurentjes

© Copyright: Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar

gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook,

zonder voorafgaande toestemming van de Stichting Onderwijsgeschillen.

Stichting Onderwijsgeschillen

Gebouw Woudstede
Zwarte Woud 2
3524 SJ UTRECHT

Postadres
Postbus 85191
3508 AD UTRECHT

Telefoon: 030 - 280 95 90
info@onderwijsgeschillen.nl
www.onderwijsgeschillen.nl
www.infowms.nl

Volg Onderwijsgeschillen

Onderwijsgeschillen